

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Waterpark Veerse Meer

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

22 februari 2021 / projectnummer: 3395

1 Advies over het MER in het kort

Driestar BV wil het bestaande recreatiepark Veerse Meer herontwikkelen en uitbreiden. Het plan omvat 887 recreatiewoningen en –appartementen. Het park bestaat uit twee deelgebieden liggend aan het beschermd natuurgebied Veerse Meer en het natuurgebied ‘De Piet’. Het totale recreatiepark wordt in negen jaar tijd gerealiseerd. Voordat de gemeente Middelburg over het bestemmingsplan besluit, is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeente heeft de Commissie gevraagd te adviseren over het MER. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna ‘de Commissie’) zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat blijkt uit het MER?

Het MER laat zien er (licht) negatieve effecten voor het milieu en de omgeving zijn te verwachten, zowel voor de aanlegfase als voor de gebruiksfase. De effecten zijn vergeleken met de autonome situatie in 2030 (huidige invulling plangebied en autonome ontwikkeling buiten het park) en een situatie waarin het park wordt doorontwikkeld binnen de grenzen van het huidige bestemmingsplan. In het MER zijn twee alternatieven onderzocht. Plan ‘driestar 1’ gaat uit van 950 recreatiewoningen/–appartementen en plan ‘driestar 2’ gaat uit van 887 woningen/appartementen. Ook zijn varianten voor de ontsluitingsroutes van (bouw)verkeer en het landschappelijk ontwerp onderzocht.

Het voorkeursalternatief (887 woningen/appartementen) met als variant ‘compact eilandenlandschap’ zorgt in de aanlegfase voor onder andere geluidhinder, trillingen door bouwverkeer en verstoring van soorten. In de gebruiksfase leidt het voorkeursalternatief –ten opzichte van de autonome situatie– door een toename van verkeer van en naar het park tot extra geluidhinder, een afname van de verkeersveiligheid en negatieve effecten op beschermde soorten. In het MER worden mitigerende maatregelen beschreven om negatieve effecten tegen te gaan. Het MER verwacht ook positieve effecten, zoals een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Wat is advies van de Commissie?

In het MER is veel en relevant onderzoek gedaan, bijvoorbeeld over de verkeerseffecten van de bouwfase en de mogelijke mitigerende maatregelen om de verkeershinder te minimaliseren. De Commissie merkt op dat het MER de uitgangspunten van het initiatief plan Driestar in beeld brengt. Niet alle uitgangspunten worden nu geborgd in het ontwerpbestemmingsplan. Gezien de omgevingsvergunning pas later wordt opgesteld, vraagt de Commissie aandacht voor de borging van deze uitgangspunten, zodat er zekerheid is dat het MER past bij de werkelijke besluiten. **De Commissie signaleert daarnaast bij de toetsing van het MER dat essentiële informatie ontbreekt voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. Het gaat om de volgende informatie:**

- **Onzekerheid vliegveld Midden–Zeeland:** In het MER is niet beschreven wat de milieugevolgen zijn en/of het plan uitvoerbaar is als de draaiing van de start– en landingsbaan niet doorgaat.
- **Verstoring vogels:** Er is niet goed onderzocht wat de impact is van de toename aan vaarbewegingen op vogels in het beschermd natuurgebied Veerse Meer. Ook sluit de effectbeoordeling niet aan bij de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan.

- **Stikstofneerslag:** in de stikstofberekeningen zijn enkele verkeerde uitgangspunten gebruikt (verkeer en saldering). Het is daardoor nog niet duidelijk wat de daadwerkelijke stikstofdepositie is op omringende stikstofgevoelige beschermde natuurgebieden.
- **Klimaat, duurzaamheid en licht/duisternis:** In het MER zijn de effecten van het initiatief op klimaat, duurzaamheid en licht/duisternis niet afgezet tegenover de referentiesituatie, maar ten opzichte van gemeentelijke doelen. Hierdoor treedt een vertekend (te positief) beeld op.
- **Landschap:** De effecten van het voorkeursinitiatief op het landschap zijn niet beoordeeld, zoals de invloed op kenmerkende landschapsstructuren en openheid.
- **Verkeer:** Het is niet navolgbaar of, en zo ja, hoe de verkeersproductie van niet-gasten, die gebruik maken van de voorzieningen op het park, zijn meegenomen in de totale verkeersproductiecijfers.

Het MER is bedoeld als milieu-onderbouwing van het nieuwe bestemmingsplan en de vergunningen voor de uitbreiding van het waterpark. De ontwerpvergunningen zijn echter nog niet beschikbaar. Hierdoor kon de Commissie niet nagaan of het MER ook voor de vergunningen juiste en volledige informatie bevat. De Commissie adviseert de gemeente dit later zelf nog te controleren.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

Figuur 1: plangebied Waterpark met de twee gebieden die worden ontwikkeld (Bron: MER Tauw, 26 november 2020)

Achtergrond

Voor de herontwikkeling en de uitbreiding van recreatiepark Veerse Meer moet een nieuw bestemmingsplan worden opgesteld. Het bestemmingsplan is kaderstellend voor m.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten (D10 en D16.1) en vanwege het opstellen van een Passende beoordeling. Daarnaast zijn ook nog een aantal vergunningen nodig, zoals een omgevingsvergunning,

waterwetvergunning en een natuurbeschermingswetvergunning. Er is gekozen om een gecombineerd plan-/project-MER op te stellen.

De Commissie heeft – naast het MER en de bijlagen – het ontwerpbestemmingsplan (datum 17 december 2020) ontvangen. Zij heeft geen ontwerpvergunningen ingezien. Deze worden in een latere fase opgesteld.

Rol van de Commissie m.e.r.

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Middelburg – besluit over het bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3395](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de gemeenteraad van Middelburg.

In de tekst wordt daarnaast ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Beleidskader

In het MER wordt verwezen naar de ‘Gebiedsvisie 2020–2030 Veerse Meer’. Deze gebiedsvisie wordt door de provincie Zeeland in samenwerking met verschillende partijen en overheden opgesteld. In deze gebiedsvisie worden in twee fases onder andere afspraken gemaakt over ontwikkeling van (verblijfs)recreatie. Deze gebiedsvisie is een bouwsteen voor de Zeeuwse Omgevingsvisie en leidt indien gewenst en noodzakelijk tot borging in provinciale omgevingsverordening.

Fase 1 van de besluitvormingsnotitie van de Gebiedsvisie is afgerond en in juli 2020 vastgesteld. In het MER wordt aangegeven dat Waterpark Veerse Meer in de besluitvormingsnotitie voor fase 1¹ is opgenomen als een pipelineproject², gezien een anterieur raadsbesluit. De gemeente heeft aangegeven in een schriftelijke toelichting dat daarmee het project als een pijplijntraject wordt gezien. Dit betekent dat het MER geen onderzoek doet in hoeverre het initiatief past binnen de (ruimtelijke) afspraken die gemaakt

¹ Gebiedsvisie Veerse Meer 2020–2030: Besluitvormingsnotitie fase 1 : <https://www.wing.nl/file.php/147/200518%20besluitvormingsnotitie%20gebiedsvisie%20veerse%20meer%202020-2030%20fase%201.pdf>

² Pipeline projecten zijn projecten waarvan besloten is dat ze al in een dermate gevorderd stadium zijn dat deze projecten door moeten gaan.

zijn in de gebiedsvisie Veerse Meer. De Commissie merkt op dat daarmee mogelijk het initiatief kan afwijken van de uitgangspunten en (ruimtelijke) afspraken die worden gemaakt in de gebiedsvisie Veerse Meer.

2.2 Referentiesituatie

In het MER zijn twee referentiesituaties opgenomen, namelijk de ‘autonome situatie 2030’ en ‘volledige realisatie van mogelijkheden binnen het huidige bestemmingsplan’. De ‘autonome situatie 2030’ past bij de referentiesituatie zoals bedoeld volgens de MER-systematiek en is daarbij maatgevend voor het inzichtelijk maken van de milieugevolgen. Wanneer voor een nieuwe activiteit al een bestemmingsplan is gemaakt, maar deze is nog niet volledig gerealiseerd (of vergund en wordt daarbij binnenkort gerealiseerd), maakt het bevoegd gezag namelijk een nieuwe afweging wanneer zij het bestemmingsplan met dezelfde activiteit opnieuw vaststelt. De referentiesituatie voor MER is daarom niet vanzelfsprekend het vigerende bestemmingsplan zoals beschreven in de referentiesituatie ‘volledige realisatie van mogelijkheden binnen het huidige bestemmingsplan’.

In de referentiesituatie moet de huidige legale situatie en de gevolgen van de zogenaamde autonome ontwikkeling bij elkaar worden genomen. De autonome ontwikkeling omvat alle ontwikkelingen die met enige zekerheid zullen plaatsvinden, ingeval het voorgenomen plan niet doorgaat.

Start en –landingsbaan Vliegveld Midden Zeeland

Een voorwaarde voor de realisatie van de plannen is een draaiing van de start- en landingsbaan van het nabijgelegen vliegveld Midden-Zeeland. Door deze draaiing vliegen de vliegtuigen niet over het Waterpark en recreatiegebieden. De provincie Zeeland en gemeenten moeten hierover nog een besluit nemen (aanpassing luchthavenbesluit en wijziging van het bestemmingsplan). Gezien het feit dat nog niet met zekerheid kan worden gesteld dat deze baanrotatie doorgaat, heeft de Commissie in het NRD-advies van 18 juli 2019 geadviseerd om deze baanrotatie niet in de referentiesituatie op te nemen. Hier is in het MER geen opvolging aan gegeven. In de loop van 2021 zal de procedure worden gestart voor het luchthavenbesluit en wijziging van bestemmingsplannen c.q. provinciaal inpassingsplan. Een beslissing hierover is dus nog niet genomen en daarom maakt de draaiing nu geen onderdeel uit van de autonome ontwikkeling³.

Het plan van Driestar en het bijbehorende milieuonderzoek passen dus alleen bij doorgang van de baanrotatie. Indien onverhoopt de baanrotatie niet doorgaat, dan zijn er andere milieugevolgen te verwachten⁴ dan nu is weergegeven. Ook is dan niet duidelijk of het voorkeursplan uitvoerbaar is, terwijl er dan mogelijk al wel een definitief besluit zal zijn genomen over het bestemmingsplan.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER voorafgaand aan de besluitvorming aan te geven wat de milieugevolgen zijn als de start- en landingsbaan niet wordt gedraaid. Motiveer of het plan dan uitvoerbaar is, of dat mitigerende maatregelen dan wel wijziging van het plan nodig zijn.

³ Meerdere zienswijzen benadrukken dat over de rotatie van start- en landingsbaan nog geen besluit is genomen.

⁴ Te denken valt aan andere veiligheidsrisico's (externe veiligheid) en geluidhinder die op andere plekken zal optreden.

2.3 Natuur

2.3.1 Soortenbescherming

In het MER is beschreven wat de negatieve effecten zijn van het plan op beschermde soorten. De verstoring en de afname van het leefgebied zijn onderzocht, zowel in de aanlegfase als de gebruiksfase. In het eerdere advies van de Commissie is aanbevolen om de effecten op rode lijst soorten te onderzoeken. Te denken valt aan kenmerkende akker- en weidevogels. Deze analyse ontbreekt in het MER. De Commissie verwacht dat de afname van akkergrond kan leiden tot effecten op akkervogels. Tegelijkertijd zal de nieuwe natuur⁵ leiden tot een positieve bijdrage aan sommige rode lijst soorten. De Commissie verwacht daarmee dat het beschrijven van effecten op rode lijstsoorten niet zal leiden tot een andere effectbeoordeling. Zij beveelt wel aan –om voorafgaand aan de besluitvorming over de vergunningen– te onderzoeken of er aanvullende maatregelen mogelijk zijn voor het beschermen van rode lijst soorten.

In het MER is onderzoek gedaan naar de effecten van lichthinder op vleermuisenpopulaties die aanwezig zijn in het plangebied, en welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn. De Commissie merkt op dat de toename van lichthinder ook effecten kan hebben op vleermuissoorten, die het gebied gebruiken om te foerageren⁶.

2.3.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Het Waterpark ligt naast het Natura 2000-gebied Veerse Meer. Dit natuurgebied kent instandhoudingsdoelstellingen voor vogelsoorten zoals de lepelaar, dodaars en kleine zilverreiger⁷. In een Passende beoordeling zijn de effecten van het initiatief onderzocht en opgeschreven.

Toename van waterrecreatie kan leiden tot verstoring van vogels. In de Passende beoordeling is het effect onderzocht van de toekomstige waterrecreatie. De initiatiefnemer wil vijftig kleine (elektrische en/of ongemotoriseerde) recreatievoertuigen laten varen van 1 april tot en met 31 oktober. Ook zal er een toename van het aantal ligplaatsen/afmeerplekken zijn (van 164 nu naar 309 in het plan). In de Passende beoordeling wordt de conclusie getrokken dat (op basis van het huidig gebruik) het gehele gebied dusdanig is verstoord dat de wijziging in de vaarbewegingen met zekerheid niet zal leiden tot aantasting van natuurlijke kenmerken. De Commissie vindt deze conclusie niet goed onderbouwd. Verstoring vindt gradueel plaats, waarbij het effect dosis-afhankelijk is. In andere woorden: een toename van de vaarbewegingen kan dus nog steeds tot extra natuuraantasting leiden. Om hierover zekerheid te verkrijgen is aanvullend onderzoek nodig.

In het MER en de Passende beoordeling is aangegeven wat de toename is van het aantal ligplaatsen/afmeerplekken. Dit is echter niet begrensd in het ontwerpbestemmingsplan. Hierdoor kunnen in de toekomst mogelijk meer ligplaatsen/afmeerplekken worden gerealiseerd, wat leidt tot extra verstoring van beschermde (broed)vogels en daarmee

⁵ Er zal circa 14 hectare nieuwe natuur worden aangelegd. Deze natuur vormt een overgangszone tussen het Waterpark Veerse Meer en het natuurgebied De Piet. De Commissie merkt op dat het MER en het bestemmingsplan verschillend beschrijven wat voor soort natuur(inrichting) er zal komen.

⁶ In de zienswijze van de Vereniging Bescherm de Delta wordt voor dit effect aandacht gevraagd.

⁷ Het Natura 2000-gebied kent instandhoudingsdoelen voor in totaal drie soorten broedvogels en 20 niet-broedvogels.

mogelijk tot negatieve significante gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Het MER/Passende beoordeling laat daarmee niet de maximale negatieve effecten van het plan zien.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER voorafgaand aan de besluitvorming:

- beter te onderzoeken wat het effect is van de extra vaarbewegingen op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Veerse Meer. Beschrijf in hoeverre de verwachte toename aan vaarbewegingen leidt tot extra verstoring van de aanwezige vogels, en daarmee tot afname van deze soorten. Beschrijf de ruimtelijke en temporele verspreiding van verstoringgevoelige vogels in relatie tot die van de verwachte veranderingen in vaarbewegingen.
- te onderzoeken wat de effecten zijn van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt en –indien dit leidt tot aantasting van natuurlijke kenmerken– aan te geven welke mitigerende maatregelen worden genomen en welke consequenties dit heeft.
- het onderzoek moet goed onderbouwd laten zien op welke wijze het plan uitgevoerd kan worden dat aantasting van natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Veerse Meer met zekerheid kan worden uitgesloten.

Stikstofdepositie Natura 2000

In het MER is onderzocht wat de stikstofdepositie is afkomstig van het initiatief. De stikstofemissie afkomstig van de bouwfase en de realisatiefase zijn in mindering ('salderen') gebracht met onder andere de vermeden stikstofemissie van de stacaravans⁸ die verdwijnen en het uit gebruik nemen van de agrarische gronden. Deze gronden verliezen hun agrarische bestemming. Voor de emissie van het (op te heffen) landbouwareaal wordt uitgegaan van normen voor toegestane maximale bemesting, in plaats van feitelijke mestgiften in dit gebied die mogelijk lager zijn⁹. Dit heeft mogelijk tot gevolg dat er een netto toename is van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Ook is het onduidelijk of bij de aanleg van het park op de gronden direct wordt gestopt met bemesting. Het gebied waar de agrarische gronden liggen worden pas later bouwrijp gemaakt en opgebouwd (2029–2031). De vermeden emissies worden echter wel direct meegenomen (vanaf 2023–2025). Hierdoor worden effecten op de natuur door stikstofdepositie mogelijk onderschat.

De nieuwe accommodaties en voorzieningen zullen deels duurzame energie gebruiken. Echter het koken in de accommodaties zal op gas plaatsvinden, en zullen er gashaarden zijn. Ook de voorzieningen, zoals het zwembad, zullen gedeeltelijk nog gebruik maken van fossiele brandstoffen. In het MER is het gasverbruik ingeschat, en de bijbehorende NO_x-emissie en depositie weergegeven. Het geschatte gasverbruik is door de opdrachtgever aangeleverd, maar niet bijgevoegd aan het MER. Het gasgebruik en de bijbehorende stikstofemissie hangt af van de uiteindelijke keuze van technieken, apparatuur en isolatie en zal in latere besluitvorming moeten worden geborgd.

⁸ In de stikstofdepositie berekeningen wordt er nu vanuit gegaan dat de 185 stacaravans niet op een andere plek terugkomen. Dat betekent dat deze niet op een andere plek van het nieuwe bestemmingsplan kunnen terugkomen, omdat anders onterecht wordt gesaldeerd met de verminderde emissie van deze stacaravans.

⁹ In de zienswijze van de provincie Zeeland wordt ook geadresseerd dat uitgangspunten voor de interne saldering onvoldoende helder zijn.

Ook verder dan 5 kilometer van de bron kan er stikstofdepositie afkomstig van verkeer neerkomen op Natura 2000-gebieden¹⁰. Dit kan voor dit plan betekenen dat de stikstofdepositie hoger uitvalt dan nu is berekend en mogelijk leidt tot een toename van stikstofdepositie op omringende Natura 2000-gebieden.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER voorafgaand aan de besluitvorming de stikstofdepositie-berekeningen aan te passen.

- Ga in de berekeningen uit van de huidige feitelijke bemesting van de agrarische gronden. Houdt, indien daarbij aannames moeten worden gedaan, rekening met het voorzorgsbeginsel. Geef daarnaast aan wanneer deze gronden niet meer worden bemest. Indien deze gronden nog worden bemest bij de start van het initiatief, neem dit dan mee in de berekeningen.
- Alle stikstofdepositie afkomstig van het verkeer in beeld te brengen, ook verder dan 5 kilometer afstand.

Geef aan welke ecologische gevolgen de aangepaste berekening heeft voor het initiatief.

Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)

De beoordeling van geluidverstoring door heien op afwegingszones in delen van het NNZ lijkt niet consistent met de Passende beoordeling¹¹, waarin voor verstoring door piekgeluiden wordt uitgegaan van een zone van 350 meter als maat voor de 70 dB(A) contour. Ook bij de beoordeling van verstoring door extra bezoekers in deze NNZ-zones vanuit het plangebied wordt aangenomen dat dit niet leidt tot onevenredige aantasting van wezenlijke kenmerken omdat recreatie hier reeds is toegestaan. Hierbij wordt niet ingegaan op huidige en toekomstige bezoekersaantallen en op de eventuele aanwezigheid van verstoringgevoelige (vogel)soorten. De Commissie verwacht echter niet dat aanpassing van de berekeningen leidt tot andere beoordeling van de milieueffecten, gezien de effecten van deze extra verstoring op (vogel)soorten gering zullen zijn omdat het relatief kleine gebieden betreft.

2.4 Klimaat, duurzaamheid en licht/duisternis

In het MER zijn de effecten van het plan op klimaat, duurzaamheid en licht en duisternis gescoord. De scores zijn niet afgezet ten opzichte van de referentiesituatie zoals gebruikelijk is, maar ten opzichte van de gestelde doelen van de gemeente, zoals verwoord in de Middelburgse Visie Milieu 2019-2025¹². Hierdoor is er een vertekend beeld (te positief) opgetreden in de presentatie van de milieugevolgen van het plan.

Een voorbeeld is de zeer positieve score (+++) op 'licht en duisternis'. Deze is afgezet ten opzichte van de doelen uit de Middelburgse Visie Milieu 2019-2025, in plaats van de referentiesituatie. De Commissie stelt dat, ook als deze vastgestelde ambities/doelen worden gerealiseerd, er toch een verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie kan optreden. De uitbreiding van het park, met name in deelgebied twee dat nu grotendeels landbouwgebied is, kan tot een toename leiden van licht(uitstraling) en daarmee afname van duisternis. Ook voor klimaat en energie is geen vergelijking gemaakt met de referentiesituatie. Het is daarmee niet duidelijk of de CO₂-uitstoot zal toe- of afnemen. Ten

¹⁰ Het rapport van de Commissie Hordijk beveelt aan om de afkapgrens voor het berekenen van stikstofeffecten van 5 km voor wegen te laten vervallen, omdat niet verdedigbaar is waarom voor stallen geen afstandscriterium geldt en voor wegen wel.

¹¹ Paragraaf 6.2.2.

¹² https://www.middelburg.nl/_flysystem/media/middelburgse-visie-milieu-2019-2025.pdf

slotte wordt circulair bouwen en materiaalgebruik positief gescoord (++)). Het is echter niet duidelijk welke materialen worden gebruikt en waar deze van afkomstig zijn.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, de milieueffecten van het voorkeursalternatief te vergelijken met de referentiesituatie. Pas hierop de effectscore aan. Doe dit primair voor de onderdelen klimaat en energie, circulair bouwen en materiaalgebruik en licht en duisternis.

2.5 Landschap

Uit het planproces valt op te maken hoe belangrijk het landschap is voor het Waterpark. Er is veel gedegen werk verricht. De vier landschapsontwerpen geven invulling aan een Waterpark dat op het Veerse Meer georiënteerd is. In de beoordeling ervan en het bepalen van een voorkeur heeft de inpasbaarheid in het ontwerp van Nico de Jonge een belangrijke rol gespeeld.

Ondanks het feit dat die vier landschapsontwerpen zijn beoordeeld, constateert de Commissie dat de effecten van het uiteindelijke voorkeursalternatief op het omringende landschap, met inbegrip van de infrastructurele aanpassingen en architectonische keuzes, niet in beeld zijn gebracht. Het voorkeursalternatief kan daarmee mogelijk op onderdelen afwijken van de landschapsontwerpen, die immers in een vroeg stadium in planproces gereed zijn gekomen. De effecten van het initiatief moeten in beeld gebracht worden ten opzichte van de referentiesituatie. Zonder deze informatie is er geen goed beeld gegeven van de impact op het landschap.

Hetzelfde geldt voor de visualisaties, waarmee effecten op de beleving van het landschap ingeschat kunnen worden. Deze hebben betrekking op de vier ontwerpen, maar niet op het voorkeursalternatief. Keuzes die na het gereedkomen van de ontwerpen zijn gemaakt in het voorkeursalternatief, zoals de bouwhoogtes en de glijbaan¹³, zijn derhalve niet gevisualiseerd. Deze visuele effecten worden bijvoorbeeld mede bepaald door de hoogte en dichtheid van gebouwen en deze informatie is niet verwerkt in de visualisaties, waardoor een vertekend beeld kan ontstaan bij de lezer van het MER.

Om het overzicht van alle landschappelijke veranderingen ten behoeve van besluitvormers aan te reiken, verdient het de aanbeveling om naast de directe óók de indirecte veranderingen globaal in beeld te brengen. Indirecte veranderingen zijn die veranderingen die nodig zijn voor of een logisch gevolg zijn van de realisatie van het Waterpark, die evenwel door andere actoren worden genomen. Het gaat hierbij onder meer om veranderingen in de ontsluiting van het gebied, van de agrarische structuur, van de draaiing van het vliegveld, van de natte recreatieve infrastructuur en van separaat te vergunnen technische voorzieningen.

Een tweede aanbeveling betreft het contrast tussen de vier ontwerpen. Dat er vier verschillende ontwerpen zijn gemaakt is goed te zien, maar onhelder is waarin de ontwerpen van elkaar verschillen als het gaat om de uitgangspunten. Een beknopte typering van die verschillen kan de lezer die niet zo goed bekend is met het ontwerp van Nico de Jonge helpen om de keuze voor de vierde variant te volgen.

¹³ Meerdere zienswijzen gaan in op de maximale bouwhoogte en de hoogte van de glijbaan.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over het bestemmingsplan, de (belevings)effecten van het voorkeursalternatief op het landschap in beeld te brengen. Gebruik daarbij onder andere de beoordelingscriteria: invloed op kenmerkende structuren en invloed op openheid.

2.6 Verkeer

In het MER is uitgebreid en breed onderzoek gedaan naar gevolgen van het plan op de verkeersdoorstroming, de verkeersveiligheid en leefbaarheid in de omgeving. Ook zijn de gevolgen van de aanlegfase voor de verkeersafwikkeling zijn in beeld gebracht, en zijn varianten en mitigerende maatregelen onderzocht. Het MER laat goed zien welke verkeers- en verkeersmilieueffecten er optreden bij de twee alternatieven ten opzichte van de referentiesituatie. Het MER gaat tevens in op welke knelpunten er zijn te verwachten. Ook geeft het MER inzicht in oplossingsrichtingen voor de geconstateerde knelpunten ten aanzien van de ontsluiting van het recreatiegebied.

Vanwege deze inzichten is er een overleg opgezet tussen de gemeenschappelijke wegbeheerders. De wegbeheerders werken daarin gezamenlijk aan een gebiedsvisie voor de ontsluiting die onderdeel gaat worden van de Gebiedsvisie Veerse Meer. De Commissie constateert dat op dit moment er nog geen helderheid is over een mogelijke oplossingsrichtingen voor de midden en lange termijn. Voor de aanlegfase geeft het MER inzicht in de mogelijke maatregelen om de negatieve effecten van het bouwverkeer te mitigeren.

Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar de verkeersproductie. Hierbij is gebruik gemaakt van de verkeersproductiecijfers uit de CROW-publicatie 381. Het is voor de Commissie op dit moment niet navolgbaar of/ in hoeverre de verkeersattractie van de voorzieningen (door gasten die niet op het park verblijven) zijn meegenomen in de verkeersproductiecijfers. Of met andere woorden: in hoeverre de verkeersproductie getallen representatief zijn voor dit hoogwaardig park.

Dit is van belang gezien in het ontwerpbestemmingsplan is bepaald dat voor leisure-voorzieningen, horeca en extensieve dagrecreatie het gebruik van gasten die niet verblijven op het park niet is uitgesloten, en daarmee dus is toegestaan. Gezien de hoogwaardige kwaliteit van de voorzieningen valt het niet uit te sluiten dat dit leidt tot extra verkeer naar het park. De Commissie merkt daarnaast op dat met onderzoek op een vergelijkbaar park is aangetoond dat de verkeersproductie van een vergelijkbaar park significant lager ligt dan de CROW-kengetallen.

De Commissie adviseert om in aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, te onderbouwen dat de uitgangspunten voor de verkeersaantrekkende werking van het park (inclusief haar voorzieningen) representatief zijn voor een maximale invulling van de bestemmingen die het bestemmingsplan toestaat. Mocht dit leiden tot aanpassingen dan dienen ook de milieueffecten daarop te worden aangepast (zoals de stikstofemissie en geluidhinder).

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Annemie Burger (voorzitter)

dr. Roeland During

Tom Ludwig MA. (secretaris)

drs. Kees Vertegaal

Ir. Ruud Westerhof

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Bestemmingsplan Waterpark Veerse Meer.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteiten D10 en D16.1, "voor de aanleg/uitbreiding van het vakantiepark en de ontgronding". Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Middelburg

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van Middelburg

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 1 februari 2021 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3395](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

